

Täysistunto

Torstai 16.6.2022 klo 16.01—19.54

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi osakeyhtiölain, asunto-osakeyhtiölain, osuuskuntalain ja yhdistyslain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 47/2022 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 12/2022 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 12/2022 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Avaan yleiskeskustelun. Esittelypuheenvuoro, edustaja Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

Keskustelu

19.23 **Sanni Grahn-Laasonen kok** (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Koronapandemiasta opittiin asioita, ja tämä esitys liittyy digitalisaatio-oppeihin, eli opimme toimimaan etäyhteyksin. Se tuo varmasti sellaisiakin käytäntöjä mukanaan, jotka jatkuvat koronapandemian jälkeenkin, ja tämä hallituksen esitys 47/2022 liittyy tähän asiaan. Eli esittelen talousvaliokunnan mietinnön 12/22, joka koskee hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi osakeyhtiölain, asunto-osakeyhtiölain, osuuskuntalain ja yhdistyslain muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi osakeyhtiölakia, asunto-osakeyhtiölakia, osuuskuntalakia ja yhdistyslakia niin, että sallitaan kokonaan etänä ilman kokouspaikkaa pidettävät yhtiökokoukset, osuuskunnan ja edustajiston kokoukset sekä yhdistyksen ja valtuutettujen kokoukset. Samoin ehdotetaan nimenomaista hybridikokouksia ja muuta etäosallistumista koskevaa sääntelyä. Talousvaliokunnan saaman selvityksen mukaan vakuutusyhtiöiden osalta tarvittava sääntelyehdotus on valmisteilla ja annettaneen eduskunnalle lähiaikoina.

Sääntelyn taustalla ovat sekä tavoitteet digitalisaation edistämisestä että koronaviruspandemian aikana sovelletusta väliaikaisesta lainsäädännöstä saadut kokemukset. Etäkokouksista saadut kokemukset ovat olleet pääosaltaan myönteisiä, eikä väliaikaisen lainsäädännön ole arvioitu johtaneen merkittäviin ongelmiin osakkeenomistajien ja jäsenten kokousosallistumisen suhteen. Käytännössä osassa yhteisöjä kokousosallistuminen ja -aktiivisuus ovat jopa lisääntyneet vuoteen 2019 eli pandemiaa edeltäneeseen aikaan verrattuna.

Talousvaliokunta pitää tätä hallituksen esitystä perusteltuna ja puoltaa ehdotettua sääntelyä vähäisin muutoksin ja yksimielisesti. Teen täältä joitakin huomioita ja nostoja:

Esitykseen sisältyvät ehdotukset edistävät etäosallistumismahdollisuuksia tavoilla, joista osa on riippuvaisia asiaa koskevista määräyksistä yhtiöjärjestyksessä tai yhdistyksen säännöissä ja osa on käytettävissä suoraan lain nojalla hallituksen päätöksin. Ehdotus an-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 74/2022 vp

taa yhtiökokoukselle ja osuuskunnan ja yhdistyksen kokoukselle mahdollisuuden päättää etä- tai hybridikokouksen sisältävästä yhtiöjärjestyksen muutoksesta. Lisäksi asunto-osa-
keyhtiöissä, joissa on vähintään 30 osakehuoneistoa, kymmenesosan yhtiön osakkeista
omistavat voivat vaatia hybridikokouksen järjestämistä perinteisen yhtiökokouksen sijaan.

Toisaalta ehdotus antaa myös yhteisöjen hallituksille varsin laajan toimivallan päättää
siitä, miten yhtiökokous tai yhdistyksen kokous järjestetään. Lähtökohtaa voidaan pitää
perusteltuna, koska sääntelyn kohteena olevat tilanteet ovat hyvin erityyppisiä. Yhtiöiden
hallituksilla on lähtökohtaisesti tietämys tarkoituksenmukaisesta tavasta järjestää yhtiöko-
kous. Tähän vaikuttavat yhtiökokoustarpeet, osakkeenomistajien määrä, osakeomistuksen
rakenne, osakkeenomistajien tietotekninen ymmärrys, osaaminen ja mahdollisuus käyttää
tietoliikenneyhteyksiä, kokousjärjestelyihin liittyvät tietoliikenne- ja teknisen toteutuksen
riskit sekä kokouksiin liittyvät transaktiokustannukset tilavarauksineen.

Osakkaiden yhdenvertaisuuden turvaamiseksi ja erilaisten valmiuksien huomioimiseksi
on perusteltua säätää etä- ja hybridikokouksen yhdeksi tunnusmerkiksi mahdollisuus pu-
heoikeuden käyttämiseen suullisesti etäosallistuessa. Tätä on pidetty tarpeellisenä sekä
osakkaiden etäosallistumismahdollisuuksien varmistamiseksi että kokouksen puheenjoh-
tamisen kannalta. Talousvaliokunta pitää etäosallistumismahdollisuutta täysimääräisillä
osakkeenomistajaoikeuksilla perusteltuna lähtökohtana myös sen vuoksi, että se on omi-
aan edistämään useiden osakkeenomistajien osallistumista yhtiökokouksiin ja potentiaali-
sesti lisäämään monien osakkeenomistajien osallistumishalukkuutta.

Talousvaliokunta korostaa samalla, että erityisesti digitalisaatiokehityksen tässä vai-
heessa yhtiöiden tulee itse voida valita niille sopivat etäosallistumisen muodot. Talousva-
liokunta yhtyy kuitenkin hallituksen esityksen arvioon siitä, että sääntelyn kohteen moni-
naisuudesta ja teknologian kehitysvaiheesta johtuen on perusteltua säätää hybridi- ja etä-
kokouksen lisäksi myös mahdollisuudesta täysimääräistä kokousosallistumista täydentä-
viin etäosallistumiskeinoihin, joista hallitus voi päättää ja jotka mahdollistavat osakkeen-
omistajaoikeuksien käyttämisen rajoitetusti.

Talousvaliokunta pitää hallituksen esityksessä ehdotettua sääntelyratkaisua tässä vai-
heessa perusteltuna mutta näkee, että teknologian kehittyessä tulisi pyrkiä sääntelyyn, joka
antaa osakkaalle mahdollisuuden päättää keinoista, joilla osallistuu yhtiön hallintoon. Yri-
tysten laaja päätäntävalta ja monentyyppisten käytäntöjen mahdollistaminen korostavat
kuitenkin sen merkitystä, että kutsusta on käytävä selkeästi ilmi se, miten osakas voi osal-
listua täysimääräisin oikeuksin yhtiökokouksiin.

Jos nyt laajasta mietinnöstä vielä jotain nostan, niin lähinnä sen muutoksen, jota esitäm-
me, eli talousvaliokunta pitää perusteltuna muuttaa ehdotettua sääntelyä joustavamman
etäosallistumismahdollisuuden turvaamiseksi erityisesti pienissä, alle 30 osakehuoneistoa
sisältävissä asunto-osa-
keyhtiöissä. Yksityiskohtaisissa perusteluissa on tarkemmin esitet-
ty, millä tavalla tämän huomion teemme.

Sitten mietinnössä on tehty myös joitakin kokoavia huomioita, joista nostan esiin sen,
että talousvaliokunta pitää tärkeänä, että järjestelmien sääntelyn kehittämistarpeita edel-
leen seurataan, jotta kokouskäytännöt olisivat mahdollisimman sujuvia ja joustavia oikeus-
varmuutta ja osakkeenomistajien täysimääräisiä oikeuksia vaarantamatta.

Näin ollen yksimielisesti siis valiokunnan päätösehdotus on, että eduskunta hyväksyy
muutettuna hallituksen esitykseen HE 47/22 sisältyvät 1.—4. lakiehdotuksen. — Kiitos,
arvoisa puhemies.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 74/2022 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia hyvästä esittelystä. — Edustaja Soinikoski, olkaa hyvä.

19.29 Mirka Soinikoski vihr: Arvoisa puhemies! Etä- ja hybridikokoukset ovat tulleet jäädäkseen. Jo ennen koronapandemiaa meillä oli kaikki tarvittavat ohjelmat ja osaaminen etäkokousten järjestämiseen. Meiltä kuitenkin puuttui etäkokoustamisen kulttuuri. Koronapandemia pakotti koko yhteiskunnan etäälle toisistamme, ja yhtäkkiä kaikki kokoukset jouduttiin järjestämään etänä. Yhdessä opettelimme uutta kokoukuskulttuuria. Nyt koronapandemia on helpottamassa ja mahdollistaa jälleen lähikokousten järjestämisen. Etäkokoukset ovat kuitenkin jääneet osaksi kokousskalenteria, sillä ihmiset ehtivät tottua niihin. On syntynyt uusi etäkokoustamisen kulttuuri ja uusi osallisuuden muoto. Siksi on erittäin järkevää, että väliaikaisesta laista tehdään pysyvä. Hybridikokoukset ovat lisänneet osallistumismahdollisuuksia, ja on hyvä, että esimerkiksi taloyhtiöissä riittää hallituksen päätös etäosallistumisen mahdollistamiseen, eikä siihen tarvita yhtiöjärjestyksen muutosta.

Arvoisa puhemies! Etäosallistumisen salliminen kokouksissa on myös tasa-arvoteko. Ruuhkavuosien keskellä vanhempi voi samaan aikaan hoitaa itse kotona lastaan ja silti osallistua yhtiökokoukseen. Maaseudulla asuvan ei tarvitse välttämättä matkustaa pitkiä matkoja autolla kokouspaikalle vain kokoustamisen takia. Etäkokoukset ovat helpottaneet monen ihmisen elämää, kun kokouksiin ei ole välttämätöntä osallistua ihan paikan päällä, ja tätä myönteistä kehitystä meidän on vahvistettava.

Lainsäädännön tarkoituksena ei ole rajoittaa kokouspaikalla osallistumista tilanteissa, joissa ei syystä tai toisesta pysty osallistumaan etäkokoukseen. Tämän varmistaminen on erittäin tärkeää, sillä digitalisaatio ei saa synnyttää uusia epätasa-arvoisia rakenteita. Kaikilla ei ole mahdollisuutta tai osaamista osallistua kokouksiin etänä, ja tämä pitää huomioida lainsäädännössä sekä kokouskäytännöissä.

Arvoisa puhemies! Talousvaliokunta korostaa osuvasti mietinnössään, että digitalisaatiokehityksen tässä vaiheessa yhtiöiden tulee itse voida valita niille sopivat etäosallistumisen muodot. Valiokunta piti hallituksen esityksessä ehdotettua sääntelyratkaisua perusteltuna mutta näkee, että teknologian kehittyessä tulisi pyrkiä sääntelyyn, joka antaa osakkaalle mahdollisuuden päättää keinoista, joilla osallistuu yhtiön hallintoon. Valiokunnan huomio on tärkeä, sillä digitalisaatio ja etäosallistumisen muodot tulevat varmasti muuttumaan vielä moneen kertaan seuraavien vuosien aikana.

Lainsäädännön kannalta ei ole kestävä, että täydentäisimme tai muuten muuttaisimme säännöllisesti lainsäädäntöä vain teknologian nopean kehityksen takia. Lainsäädännön lähtökohdan pitää olla se, että se kestää aikaa mahdollisimman hyvin. Lainsäädäntö ei myöskään saa asettaa turhia esteitä digiyhteiskunnan kehittymiselle, vaan meidän tehtävämme on purkaa esteitä kehityksen tieltä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Reijonen, olkaa hyvä.

19.32 Minna Reijonen ps: Arvoisa herra puhemies! Nyt käsittelemme osakeyhtiölain, asunto-osakeyhtiölain, osuuskuntalain ja yhdistyslain muuttamista. Etäkokous on ollut tässä aiheena, ja tosiaan talousvaliokunnassa tämä on ollut, ja talousvaliokunta on ollut näistä asioista lähinnä samaa mieltä kuin hallitus. Pieniä muutoksia ja kommentteja sinne on tullut, mutta käytännössä tämä on hyvä ajatus.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 74/2022 vp

Korona-ajastahan ovat nämä etäkokoukset nyt tulleet jäädäkseen, ja etäkokouksia on moni varmasti pitänyt jopa valtuustoissa ja erilaisissa hallituksissa ja muuten viettänyt semmoista kokoukulttuuria, ja niin tulee olemaan myös jatkossakin. Ehkä tämä on se yksi ainut hyvä asia, mikä koronasta on jäänyt, että ei välttämättä aina tarvitse etäälle lähteä, vaan voi kokousta siinä kotona paikallaan. Toivottavasti tämä etäkokoukulttuuri jatkuu tulevaisuudessakin, niin että tämä on kyllä ihan järkevä uudistus. — Kiitos.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 47/2022 vp sisältyvien 1.—4. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.